

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brand i varuhus.

UNDERSÖKNING UTFÖRD AV

Ronnie Lindberg, räddningstjänsten.

OBJEKTET

Byggnaden är ett varuhus, klassad som samlingslokal, med brandteknisk klass Br 1. Varuhuset består av fyra plan där plan 0 ligger under marknivån. Samtliga butiker med tillhörande lagerdelar på de fyra planen är i utförda som en brandcell med en stor öppen kommunikationsyta i mitten. Trapphusen och lastbryggan i källaren är brandtekniskt avskiljda från övriga verksamheter. Byggnaden är utrustad med heltäckande sprinkler, automatiskt brandlarm med talat utrymningslarm och mekanisk brandgasventilation i toppen på kommunikationsdelen. Varuhuset har under senaste året genomgått en omfattande ombyggnation och byggnadsarbetena är idag fortfarande inte avslutade.

HÄNDELSEN

Larmet inkom till räddningstjänsten fredagen den xx-xx-xx kl 18.14. En anställd på varuhuset hade då ringt SOS och meddelat att det brann på lastbryggan. Butiksbiträden inne i varuhuset hade minuterna innan larmet känt röklukt och meddelat en väktare. Väktaren konstaterade röklukt på flera plan och larmade SOS och startade det talade utrymningslarmet. Varuhuset har öppet till kl 19.00 på kvällarna vilket innebar att det fanns kunder kvar. Utrymningen, som leddes av väktaren, gick lugnt till. Några kunder fick uppmanas att lämna varuhuset då de ville handla klart först. Butiksägarna var de sista att lämna byggnaden.

Under tiden för utrymningen hade en annan anställd upptäckt branden. Det brann i en sopkomprimator som står vid varuhusets lastbrygga inne i källaren. Den anställde och väktaren försökte släcka branden med handbrandsläckare, men misslyckades. Räddningstjänstens första styrka åkte till nedfarten till lastbryggan som befinner sig bakom en annan byggnad och kunde konstatera att rök trängde upp genom de öppna portarna till nedfarten. Rökdykare skickades ned mot lastbryggan, hittade sopkomprimatorn och släckte branden. Rökutvecklingen fortsatte dock. Materialet i sopkomprimatorn består av pressade kartonger och andra sopor vilket innebar att det var svårt att få släckvatten att nå de glödbränder som fanns kvar inne i komprimatorn.

Räddningstjänsten tog då beslut om att ta ut sopkomprimatorn från källaren och kallade en lastbil till platsen. Föraren utrustades med andningsskydd och under ledning av rökdykare backade han lastbilen ned till lastbryggan, lyfte upp sopkomprimatorn på flaket och körde den till en plats utanför centrum där glödresterna släcktes av räddningstjänsten. Under tiden då rökdykare gick ned mot lastbryggan anlände andra styrkan från räddningstjänsten. De fick då uppgift att gå till varuhuset för att kontrollera och begränsa rökspridningen dit. Då de kom fram kunde de konstatera att allt folk var ute, men att varuhuset i det närmaste var helt rökfyllt. Röken hade blandats med de stora luftvolymerna som finns inne i varuhuset vilket innebar att röken var kall och sikten god. De gick ned genom varuhuset mot lastbryggan där de upptäckte att dörrarna från lastbryggan mot varuhuset var öppna. De stängde dörrarna och försökte därefter ventilera ut röken. Efter ett tag lyckades de starta de mekaniska brandgasfläktarna, som hade varit avslagna, och röken började lättas. De placerade även en övertrycksfläkt nere i källaren för att försöka tömma området vid lastbryggan på rök, vilket inte lyckades. Övertrycksfläkten flyttades då till en placering utomhus vid personalingången till varuhuset, vilket fick bättre resultat.

UNDERSÖKNING

Undersökningen genomfördes måndagen efter tillsammans med personal från företaget som tillhandahöll sopkomprimatorn. Det kunde då konstateras att branden hade varit begränsad till det brännbara material som fanns inuti komprimatorn, med de kraftigaste skadorna närmast öppningen. Sopkomprimatorn består av en stålcontainer med en hydraulisk press. Styrningen till pressen är placerad på ett avstånd på cirka 1,5 meter från komprimatorn och det enda som är anslutet är hydraulslangar.

De skador som finns på komprimatorn utsida består av att plåten deformerats och att färgen

lossnat på de övre delarna. Det finns ingenting som tyder på att något utanför komprimatorn har brunnit och sedan spridits till denna. I varuhuset finns inga brandskador. Däremot har rök från branden spridits till hela området vid lastbryggan och till i princip hela varuhuset på grund av att dörrar har stått uppställda.

De kraftigaste rökskadorna i varuhuset har drabbat en klädaffär som är belägen på källarplanet, närmast området vid lastbryggan. Övriga delar av varuhuset har i det närmaste klarat sig utan skador.

SPRIDNINGSRISK

Branden har varit begränsad till sopkomprimatorn, men i närheten har funnits stora mängder brännbart material. Detta i kombination med att dörrarna till varuhuset har stått öppna innebär att det funnits risk för brandspridning till varuhuset.

SLUTSATSER

Branden har startat i sopkomprimatorn. Orsaken har inte kunnat fastställas, men då konstruktionen av komprimatorn är sådan att brand inte har startat på grund av t.ex. fel på elektriska installationer eller varmgång, tyder det på att orsaken är att någon tillfört eld utifrån.

ERFARENHETER, FÖRSLAG, ÅTGÄRDER

Branden avslöjade brister i brandskyddet, både avseende det byggnadstekniska men även tekniska installationer som brandgasventilationen och utrymningslarmet. Räddningstjänsten har haft genomgång med fastighetsägaren och de som gjort brandskyddsdokumentationen för fastigheten för att snabbt kunna rätta till de brister som hittats. Den lyckade utrymningen visar på vikten av att personalen har kunskap om hur de skall agera vid sådana här tillfällen. Räddningstjänsten har även haft genomgång med butiksägarna efter branden om händelsen och om dragna erfarenheter. Branden visade också på att räddningstjänsten behöver bättre kunskap avseende övertrycksventilering, vilket har lett till en utbildningsinsats på det området.